

111218 Fjärde söndagen i advent Björn Helgesson

Herrens moder, 1 årg

Musik fyller just nu hela Sverige. Konserterna avlöser varandra. Också de som normalt inte sjunger stämmer in i ”Hej tomtegubbar slå i glaset” efter att ha provsmakat årets glögg. Musik både skapar och kanaliserar starka känslor, och just dessa veckor rymmer kanske mer känslor än resten av året sammantaget för traditionella svenskar. Vemod och glädje trängs. Bra musik är känslor. De flesta av er äldre mins filmen Härifrån till evigheten. Strax efter att Frank Sinatra avlidit spelar Montgomery Cliff Taptot på trumpet. Vem med gråa hår har inte gråtit till den scenen? Eller för en vecka sedan då man kunde lyssna till Amanda Fondells och Robin Stjernbergs maxade duell i Idolfinalen på tv. Förmågan att skapa och fånga känslor var det som fällde avgörandet. Idag stannar vi inför Marias stora sång: Magnificat.

Sann andlighet rymmer förundran, tacksamhet och tillit. Alla tre strålar samman i Marias sång som ljudit i tvåtusen år. Hon svämmas över. Hennes innersta samlas i vördnad, i tillbedjan och kärlek inför Gud den högste som hon får bära i sin egen kropp. Min själv prisar herrens storhet, sjunger hon. Idag är det Marias dag och fjärde advent. Vid hennes lovsång vill jag stanna och hennes väg dit.

Maria var den kvinna som blev gravid utan man. Ett under bortom det begripliga för den som var med och hört ängelns ord. En totalt oväntad vändning i hennes liv. Vi kan ana hennes vilshenhet och utsatthet. Om det idag kan vara kämpigt att bli ensamstående mamma så är det inget jämfört med hur det är på andra håll och varit i andra tider.

En ängel har berättat för Maria om vad som ska hända. Ofta har kyrkan lyft fram Marias lydighet som förebild. Perspektivet är inte självklart eller okomplicerat. Man kan läsa det som att hon ställs inför fullbordat faktum. Hon meddelas vad som ska hända. Hon tillfrågas inte, eller gör hon det? Du ska bli havande, säger ängeln. Bollen är uppslängd i luften men inte ivägslagen, för att låna en bild ifrån tennisen. Gud har genom ängeln talat om vad han ämnar göra och väntar på hennes respons, hennes mottagande. Att Gud skulle låta det ske mot hennes vilja rimmar illa med kärlekens Gud. Maria svarar ängeln: Må det ske. Maria ställs inför det oväntade, säkert något som hon inte kan fatta fullt ut. Ängeln väntar på hennes svar. Ska det rymma avvisande eller bejakande.

Vad hade skett om Maria sagt nej? Vi kan spekulera. Nog hade Gud funnit någon annan som var villig. Maria hade fått leva vidare med ett tomrum i sig resten av sitt liv. Frågan är akademisk. Intressantare är att vända frågan till oss själva. Också du och jag har erfarenheter av avgörande val i våra liv. Stunder som inte kommer tillbaka. Steg vi inte vågade ta och som lämnar en livslång fråga: Hur hade det blivit om jag vågat. I Bibeln finns berättelsen om hur Israeliterna som under Mose ledning lämnat Egypten är på väg in i det utlovade landet. De tvekar, men vågar inte språnget. Fienden verkar så stark och tron på Gud är så svag, alla under till trots. En tid senare har de ändrat sig men då har tåget gått och de misslyckas i sina försök. Så får de vänta i fyrtio år innan de får en ny chans att inta landet. 40 år av ökenvandring och bitterhet.

Maria besöks av Gud. Också du besöks av Gud. I ditt och mitt liv finns tider då vi utmanas att ta steg i tro. Att ta Jesus på ett nytt allvar. Maria fick frågan och svarade ja. Ängeln meddelar att även hennes släkting

---

Elisabeth, som var till åren, var havande. Maria ger sig iväg till henne och när de möts, de två gravida kvinnorna, bryter lovsången fram. Ängelns ord bekräftas när de ser varandras magar och Marias tveksamhet sprängs.

Maria ställer sig öppen inför det oväntade. Motsatsen är de som är sin själva nog, de som är fyllda av sig själva. Dessa rika, säger Maria i sin lovsång, skickas bort med tomma händer. Men de fattiga, de som är öppna för Guds nåd, tillitsfulla, formbara, upphöjs. Dom får rikedomen. Rikedomen är den stora glädjen som finns i tilliten till Gud. Så vill jag leva. I en öppenhet och formbarhet.

Det betyder inte att Marias liv blev en dans på rosor. Hon fick föda i ett stall och strax bli flykting. Genom hennes egen själ gick ett svärd. Det berättas att Jesu anhöriga en period trodde att han var från sina sinnen. Om Maria fanns bland dem kan vi inte säkert veta, men vi vet att Jesu bröder tvivlade på honom innan de själva kom till tro. Ingen av oss lever alltid i den fulla tilliten, inte ens Maria. Men i mötet med det oväntade vill jag öva mig i tillit och avvisa missmodets livshållning. Här är Maria min stora förebild. Gång på gång inbjuds vi med henne att säga ja. Det dagliga dopet kallade Luther detta.

Magnificat, som vi kallar lovsången, är inte bara Marias hymn. Utan också hela kyrkans. Hon är den första solostämman som börjar det som hela kören skall stämman in i och upprepa. Maria är modellen och förebilden för kyrkan. Hon förverkligar i sin person vad kyrka är. Maria är dotter Sion. Bilden för hela Guds folk. Den helige Ambrosius sa på 300-talet: Guds vishet bor universellt i kyrkan. Speciellt i Maria och enskilt i varje själ. Var och en av oss kan göra hennes sång till sin egen. Min själ prisar Herrens storhet. Det är möjligt eftersom också jag får ta emot Gud just idag om jag vill. Låt oss alla vara på vår vakt så vi säger ja, när vi får våra livs kallelser. Kanske har vi tidigare tvekat och som israeliterna fått vänta i fyrtio år på en ny chans. Vi har velat gå från den betraktande tron till den levande tron men inte kunnat. Kanske är tiden inne att säga ja med hela hjärtat. Vid nattvardsbordets knäfall, ensam i din egen sängkammare eller vid köksbordet tillsammans med mig. Maria säger ja till ängeln och några dagar senare bryter en ny sång fram i henens liv. Kyrkans aldrig tystnande lovsång. Varje människas innersta sång.

Det är som en berusning när vi förstår den här verkligheten. Aposteln Paulus uppmuntrar oss till Andens berusning. Han säger att vi inte ska berusa oss av vin, och han menar säkert också julwhisky, glögg och öl – det åstadkommer tygellöshet – utan att låta oss uppfyllas av Anden så att vi sjunger och jublar i våra hjärtan och lovar Herren. Den helige Augustinus som levde i slutet av 300-talet, upprepar den uppmaningen: Den som gläder sig i Herren och sjunger inför honom av allt hjärta, verkar han inte berusad? Den berusningen tycker jag om! Medan den fysiska druckenheten låter människan sjunka allt djupare, lyfter den andliga berusningen oss upp och gör oss balanserade, klarsynta och starka. Den hjälper oss till frimodighet och rotfäste i kärleken. Maria inbjuder oss till en annan berusning än den salongsfina fyllan som finns överallt i vårt samhälle, också här i kyrkan.

Upplyft era hjärtan till Gud, uppmanas vi i den heliga mässan som vi snart ska fira. Vi lyfter upp våra hjärtan från allt negativt och destruktivt. Och öppnar oss i förtröstan och glad tacksägelse för Guds oanade möjligheter att göra allting nytt. Att låta räddningen ta gestalt. I våra liv och i Örebro.

Marias lovsång lär oss verklig omvändelse. Det måste tas emot fullt och radikalt. De yttre förhållandena i våra liv och i samhället ska gestaltas i riktning mot evangeliets ideal. Det är beroende av människans goda vilja och ansträngningar. Det kan aldrig vara statens ansvar. Saltet i ett samhälle finns hos de som bor i Guds hjärta. Utan salt ruttar maten, utan salt ruttar jag och du och Olaus Petri.

Marias sång utforskar vårt innersta. Hennes lovsång är en kallelse att följa Gud. Och låta sig omvändas. Att besöka kyrkan regelbundet är en bra start, men Jesus vill mycket mer. Maria ger Gud äran i Existens och handling. I vara och göra. I tillbedjans inställning.

Vi är i kontakt med vårt eget jag när vi svarar med tillbedjan och lovsång inför Gud. Vi finner vår storhet i att som Maria vara ringa tjänare. Är det inte förunderligt att den som uppfyller tusen och åter tusen världar ryms i något så begränsat som en människosjäl sa Theresa av Avila. I ditt och mitt liv vill Jesus alltmer ta sin boning.

Jag vet att många av oss lever i gränslandet. Livet har gått oväntade vägar. Vilsenhet råder och lockar oss till inåtvänd sorg. Jag ser det så ofta hos andra och gång på gång dras jag själv åt det hållet. Hur ska vi förhålla oss till det oväntade, när vi tappar kontrollen? Inte kan jag styra över mina känslor. Då vill jag som kristen titta på Maria. Hon famnade det oväntade och bejakade sin tomhet. När den fått mogna i henne flödade sången ur henne. Ärligt och starkt. En livets urkraft som ännu inte tystnat. Jag vill göra som Maria och stämma in i lovsången till världens skapare som bär tillvaron och sänt Jesus som min bror och vän.